

1 תלמוד בבלי מסכת ברכות דף ס עמוד ב

כי שמע קול תרנגולא, לימא: ברוך אשר נתן לשכוי בינה להבחין בין יום ובין לילה. **כי פתח עיניה**, לימא: ברוך פוקח עורים. **כי תריץ ויתיב**, לימא: ברוך מתיר אסורים. **כי לביש**, לימא: ברוך מלביש ערומים

2 תלמוד בבלי מסכת מנחות דף מג עמוד ב

תניא, היה ר"מ אומר: חייב אדם לברך שלש ברכות בכל יום, אלו הן: שעשאני ישראל, שלא עשאני אשה, שלא עשאני בור

3 טור אורח חיים הלכות ברכות השחר ושאר ברכות סימן מו

ולפי סדר הגמרא היה ראוי לברך על כל אחת ואחת בשעתה ולפי שאין הידים נקיות תקנו לסדרן בבה"כ וגם מפני שרבים מעמי הארצות שאין יודעים אותן תקנו שיסדרום בבה"כ ויענו אמן אחריהם ויצאו ידי חובתן אבל ודאי חובה הוא על כל יחיד ויחיד לברך אותן

נתן לשכוי בינה

4 רש"י מסכת ברכות דף ס עמוד ב

לשכוי - תרנגול, דאיכא דוכתא דקרו לתרנגול שכוי כדאמרינן בראש השנה

5 תוספות מסכת ברכות דף ס עמוד ב

כי שמע קול תרנגולא אומר ברוך שנתן לשכוי בינה להבחין - והוא הדין אפילו כי לא שמע דאין ברכה זו אלא להבחנה על הנאת האורה שתרנגול מבחין והוא נהנה מן האור

6 רא"ש מסכת ברכות פרק ט

הלב נקרא שכוי בלשון המקרא דכתיב מי נתן לשכוי בינה והלב הוא המבין וע"י הבינה אדם מבחין בין יום ובין לילה ומפני שתרנגול מבין גם כן ובערבי קורין לתרנגול שכוי התקינו ברכה זו לאומרה בשמיעת קול התרנגול

ומיהו אם לא שמע קול התרנגול יכול לברך ברכה זו שאינה אלא הודאה למקום שנתן לנו בינה והבנה וברא לנו כל צרכינו דאף אם ישן אדם בבית אפל יבחין ביאת היום ע"י קול התרנגול

7 איוב פרק לח

מי שֶׁת בְּטוֹחוֹת חֲכָמָה אוּ מִי נָתַן לְשֹׁכֵי בֵינָה

Chabad.org

Who placed wisdom in the inward parts or who gave the rooster understanding?

King James Bible

Who hath put wisdom in the inward parts? or who hath given understanding to the heart?

Novel Insight from the **ברוך שאמאר**

8 איוב פרק לה

מלפנו מבהמות ארץ ומעוף השמים יחכמנו

Who teaches us [more] than the beasts of the earth, and Who makes us wiser than the birds of the skies?'

9 תלמוד בבלי מסכת עירובין דף ק עמוד ב

אמר רבי יוחנן: אילמלא לא ניתנה תורה היינו למידין צניעות מחתול, וגזל מנמלה, ועריות מיונה

10 Rabbi Shimon Schwab

The emotions evoked by the impending change are completely different in the morning and evening. In the early morning, as the day breaks, we have a wonderful feeling of anticipating the beginning of a new day. We look forward to it with happy expectancy. It is for this emotion — this pleasant, hopeful optimism, which the crowing of the rooster evokes in our hearts — that we give thanks. However, in the evening, when day is done, with impending nightfall, no such emotion is evoked. On the contrary, it could be somewhat depressing. So we wait, once again, for the opportunity to make a new *berachah* at the break of tomorrow's dawn.

Rabbi Samson Raphael Hirsch – Connection between blessing #1 and blessing #2.

שלא עשני...

11 תלמוד בבלי מסכת עירובין דף יג עמוד ב

תנו רבנן: שתי שנים ומחצה נחלקו בית שמאי ובית הלל, הללו אומרים: נוח לו לאדם שלא נברא יותר משנברא, והללו אומרים: נוח לו לאדם שנברא יותר משלא נברא. נמנו וגמרו: נוח לו לאדם שלא נברא יותר משנברא, עכשיו שנברא - יפשפש במעשיו

12 ברוך שאמר

אשר ומוציא יסווי
וגם יתבאר עפ"י כל זה מה שדקדקו מפרשים על כי בהתגלות ה' לישראל ראשונה במתן תורה נתוודע להם בלשון ובענין אנכי ה' אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים, ולמה לא נתוודע בענין יסוד בריאת האדם, לומר אנכי ה' אלהיך אשר בראתיך — אך מפני שעיקר הבריאה אינו נוחה לאדם, לא שייך להוכיח הכרה בזה, כי אין מן הנמוס להכיר עצמו בדבר שאינו נוח להשומע. וגם כי ענין הבריאה מתייחס לכל האומות.
ואמנם כלל הענין מן נוח לאדם שלא נברא צריך באור, כי איך יתכן לגנות מעשה ה'. וצ"ל דהכונה מוסבת לגנות שלנו, בזה שאין בנו כח לעמוד נגד היצר, ותמיד מלחמה לנו בו, ועל כן נצטער בחיינו, וממילא בבריאתנו, אבל ה' עשה את האדם ישר. וע"כ לא אמרו נוח לבריאה או לעולם, רק לאדם, יען כי לכלל העולם בודאי נוח.